Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK

LAUSUNTO **VNS 4/2021 vp.**

20.9.2021

Eduskunta
Puolustusvaliokunta
00102 Eduskunta

Viite PuV:n lausuntopyyntö 13.9.2021

SUOMEN PELASTUSALAN KESKUSJÄRJESTÖN LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON SELONTEOSTA 4/2021 vp SISÄISESTÄ TURVALLISUUDESTA

1. YLEISTÄ

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö (SPEK) kiittää Puolustusvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston antamasta sisäisen turvallisuuden selonteosta.

SPEK pitää hyvänä, että myös sisäisen turvallisuuden osalta on ryhdytty laatimaan selontekoja, joissa sisäiseen turvallisuuteen vaikuttavia seikkoja kuvataan ja pyritään myös arvioimaan niiden tulevia kehityskulkuja. Nyt lausunnolla olevassa selonteossa on melko kattavasti kyetty kuvaamaan sisäisen turvallisuuden kannalta merkitykselliset kokonaisuudet.

2. SISÄLLÖLLISET HUOMIOT

Selonteon valmistelun osalta SPEK toteaa, toisin kuin sivulla yksi sanotaan, että siinä ei olla kuultu ollenkaan pelastusalan järjestöjä, sopimuspalokuntia taikka alueellisia pelastuslaitoksia. Ala on kyllä kuullut selonteon valmistelusta, mutta ilmeisesti muut kuin sisäministeriön pelastusosasto eivät ole olleet siinä mukana. Tämä oli erikoinen tapa toimia ja varsinkin kun selonteossa todetaan, että sisäisen turvallisuuden politiikka perustuu ensisijaisesti ennaltaehkäisyyn ja että turvallisuusongelmien juurisyihin vaikutetaan tehokkaasti erityisesti muilla kuin turvallisuusviranomaisten toimilla. Alan järjestöillä on ennalta ehkäisevästä toiminnasta jo yli sadan vuoden kokemus, mutta sitä ei tällä kertaa haluttu valmistelussa hyödyntää. Todettakoon myös, että edellisen selonteon valmistelussa koko ala oli alusta alkaen mukana.

Osin edellä olevasta johtuen SPEK toteaa, että selonteko jää suurelta osin vain haasteita aiheuttavia seikkoja kuvailevaksi asiakirjaksi, jossa ei juurikaan todeta konkreettisia turvallisuutta parantavia toimenpiteitä.

Pelastusalalle erittäin merkityksellinen sopimuspalokuntatoiminta tuodaan esille (kohta 3.6.4.) vain operatiivisesta pelastustoiminnasta katsoen. Laajaa ennalta ehkäisevää toimintaa ei mainita ollenkaan. Tällä toiminnalla (valistus, neuvonta, ensiaputaidot, harrastustoiminta) on paljon positiivista vaikuttavuutta sisäisen turvallisuuden alalla.

Kohdassa 3.7.14 todetaan, että yhteiskunnan yleistä varautumista tulee kehittää koronaviruspandemiasta saatujen kokemusten perusteella. SPEK pitää tätä hyvänä ja toteaa, että järjestö on vahvasti mukana tässä yhdessä muiden järjestöjen (Martat, SPR, MPK) kanssa.

SPEK yhtyy kohdassa 4.1.6. todettuun onnettomuuksien ja tapaturmien kokonaismäärän laskuun ja siirtymiseen ikääntyneemmän väestön siihen osaan, jolla on jostakin syystä

Osoite Ratamestarinkatu 11 00520 Helsinki | Puhelin (09) 476 112 | Faksi (09) 4761 1400 | Sähköposti spekinfo@spek.fi | Internet www.spek.fi | Y-tunnus 0912934-5

heikentynyt toimintakyky. Niin ikään kohdassa 4.1.10. todetun turvallisuusviranomaisten kohtaaman vastustamisen, väkivallan ja maalittamisen lisääntyminen on oikea ja aito huoli.

SPEK on samaa mieltä selonteon kirjauksen kanssa siitä, että pelastustoimen kalusto ja materiaalinen varautuminen ja avun antaminen suuronnettomuuksissa ja poikkeusoloissa vaatii investointeja. On kuitenkin hyvä huomata ja muistaa se, että eräitä jo nyt käytössä olevia erikoislaitteita on kustannustehokkaasti hankittu yhdessä elinkeinoelämän ja viranomaisten kesken.

Lopuksi SPEK haluaa kiinnittää puolustusvaliokunnan huomiota kohtaan 5.10.10. Kohdassa sanotaan pelastustoimen toimintavalmiuden saattamiseksi laissa säädetylle tasolle vaativan selonteossa mainitut määrät lisähenkilöstöä. Sopimuspalokuntalaisten osalta SPEK ei näe tässä tällä hetkellä lukumäärällistä haastetta. Suurempia haasteita ovat palokuntalaisten vanheneminen sekä se, että avoinna oleviin virkoihin ei saada päteviä hakijoita. Tämä koskee erityisesti harva-alueita, mutta myös isoja kaupunkeja.

Marko Hasari
Toimitusjohtaja

Osoite
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki

Puhelin
(09) 476 112

Faksi
(09) 4761 1400

Sähköposti
spekinfo@spek.fi

Internet
www.spek.fi

Y-tunnus
0912934-5